

Yabancı Sermaye yatırımlarını teşvik Kanunu

(Resmî Gazete ile ilânı : 9 . VIII . 1951 - Sayı : 7880)

No.
5821

Kabul tarihi
1 . VIII . 1951

BİRİNCİ MADDE — Memleket ekonomisinin kalkınmasına yarıyacak mahiyette olmak, Türk hususi sermayesine açık işlerde kullanılmak, her hangi bir inhisar ve imtiyazı tazammun etmemek şartıyla ve sanayi, enerji, maden, bayındırlık, ulaştırma ve turizm sahalarına yatırılmak üzere getirilecek yabancı sermaye bu kanunda yazılı hak ve menfaatlerden faydalanır.

Memlekte getirilecek yabancı sermayenin birinci fıkrada yazılı vasıfları haiz olup olmadığını 7 nci maddede yazılı komite tesbit eder.

Şu kadar ki, komitece bu vasıfları haiz olduğu tesbit edilen yabancı sermayenin bu kanundan faydalanmasını takdire Bakanlar Kurulu yetkilidir.

İKİNCİ MADDE — Bu kanun hükümlerine göre, birinci maddede yazılı teşebbüslerin kurulması veya kurulmuş olanların tevsi ve yahut işler hale konulması için hariçten getirilecek aşağıdaki unsurlar sermaye sayılır :

- a) Döviz olarak getirilecek nakdî sermaye;
- b) Tesisat, makine, alât, edevat ve bunların birlikte getirilecek yedek parçaları ile lüzumlu inşaat malzemesi;
- c) İmtiyaz, ihtira beratı, alâmeti farika gibi gayrimaddi haklar.

Aynı ve gayrimaddi haklar olarak getirilecek sermayenin transfere esas olacak kıymeti, giriş tarihindeki rayiçlere göre ve menşe memleketin parası üzerinden, yedinci maddede yazılı komitece seçilecek eksperler marifetiyle tesbit olunur.

Eksperler raporu komite kararı ile tekemmül eder.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanun hükümlerine tevfikân getirilmiş yabancı sermayenin:

- a) % 10 u geçmiyen ve Gelir ve Kurumlar vergilerine esas olan vesikalara göre taayyün eden yıllık kâr, faiz ve dividantlarının;
- b) Giriş tarihinden itibaren nakit olarak getirilenlerin üç seneden, aynı ve gayrimaddi hak olarak getirilenlerin de beş seneden az olmamak üzere, birinci maddenin son fıkrasında yazılı Bakanlar Kurulu kararıyla tesbit edilecek müddetler dâhilinde tamamen veya kısmen;

Girişinde esas olan yabancı para cins ve miktarı üzerinden, tasfiye bilânçosunun net aktif mevcudu ile mukayyet olmak üzere, harice transferi tahdide tâbi değildir.

Bir yıllık kâr, faiz ve dividantlar yekûnu sermayenin % 10 unu aştığı takdirde aşan miktar, % 10 dan az netice veren mütaakıp yıllar içinde, transfer hakkı % 10 na iblâğ edilerek çıkarılabilir. Bundan daha fazla olan neticeler ana sermaye ile beraber ve aynı hükümlere tâbi olarak transfer olunabileceği gibi, Türk parasının kıymetini koruma hakkındaki kanuna müstenit kararnameler hükümlerine tevfikân Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında alacaklı namına yatırılarak muayyen malların ihracı suretiyle de harice çıkarılabilir.

Transfer zamanı gelmiş sermaye ve bu sermaye ile birlikte transfere tâbi kâr

bakiyelerinin harice nakli için yapılan müracaatlar üzerine Maliye Bakanlığı, bahis mevzuu meblâğın üçte biri için derhal ve mütebakisi için de en geç altı ay içinde gerekli transfer müsaadesini verir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Birinci maddede yazılı iş ve istihsal sahalarında yerli sermaye ve teşebbüslere sağlanmış ve sağlanacak olan her türlü hak, muafiyet ve kolaylıklardan aynı şartlarla, mümasil iş kollarında çalışan yabancı sermaye ve teşebbüsler de istifade eder.

BEŞİNCİ MADDE — Bu kanun hükümlerine göre Türkiye'ye sermaye getirmiş olan yabancı müteşebbislerle bunların yabancı vekilleri ve teşebbüsün kurulup işletilmesi için 7 nci maddede yazılı komitece lüzumu kabul edilecek yabancı mütehasıs ve ustalar hakkında etüd, montaj devrelerine de şâmil olmak üzere, 2007 ve 2818 sayılı kanunlarda yazılı mükellefiyet ve memnuiyetler uygulanmaz.

Yedinci maddede yazılı komitece bu kanunun şümulüne giren işlerle meşgul bulunduğu kabul edilen yerli teşebbüslerin yabancı mütehasıs ve ustaları hakkında da yukardaki fıkra hükümleri tatbik olunur.

ALTINCI MADDE — Birinci maddede yazılı vasıfları haiz olduğu yedinci maddedeki komite tarafından tesbit olunan teşebbüslerde (tarım dâhil) kullanılmak üzere yabancı memleketlerden yapılacak uzun vâdeli borçlanmaların resülmal ve faizleri üçüncü maddedeki esaslar dairesinde aynı maddede yazılı transfer kolaylıklarından faydalanır.

Bundan başka, bu kabül borçlanmalara, umumi yekûnu (300) milyon Türk lirasını geçmemek üzere, Bakanlar Kurulu kararıyla, teminat mukabilinde kefalet etmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Bu şekilde temin olunan sermayenin üçüncü maddeye tevfikân harice transfer edilen miktarı için kefalet kendiliğinden düşer.

YEDİNCİ MADDE — Bu kanunun tatbiki ile ilgili işleri görmek üzere Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Genel Müdürünün Başkanlığında Maliye Bakanlığı Hazine Genel Müdürü, Ekonomi ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürü, İşletmeler Bakanlığı İşletmeler Dairesi Başkanı ve İstatistik Genel Müdüründen mürekkep bir komite kurulmuştur.

SEKİZİNCİ MADDE — Komite kararlarına karşı, ilgililerce tebliği tarihinden itibaren, 30 gün içinde itiraz olunabilir.

İtirazlar Maliye, Ekonomi ve Ticaret ve İşletmeler Bakanlarından müteşekkil bir heyet tarafından 15 gün zarfında karara bağlanır. Bu karar kesindir.

DOKUZUNCU MADDE — Bu kanun hükümlerinden faydalanmak üzere yapılacak müracaatlar için merci Ekonomi ve Ticaret Bakanlığıdır.

ONUNCU MADDE — 5583 sayılı Kanun kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE — 1567 sayılı Kanuna müstenit 13 sayılı kararın 31 nci maddesi ve 5583 sayılı Kanunla tanınmış haklar mahfuzdur.

ON BİRİNCİ MADDE — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

ON İKİNCİ MADDE — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

7 Ağustos 1951

<i>Cumhurbaşkanlığına yazılan tezkesenin tarih ve numarası</i>	:	2 . VIII . 1951 ve 1/194
<i>Bu kanunun ilânının Başbakanlığa bildirildiğine dair Cumhurbaşkanlığından gelen tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	7 . VIII . 1951 ve 4/485
<i>Bu kanunun görüşmelerini gösteren tutanakların cilt ve sayfa numaraları</i>	:	Cilt Sayfa 8 103 9 348,425:438,455:458,469,477,493:496

[Birleşim : 106,107 — 258 sıra sayılı Basmayazı 106 ncı Birleşim Tutanağına bağlıdır.]